

„WESELE”

Motywy w cytatach

"Wesele"

motywy w cytatach

Motyw poety

Poeta, którego pierwowzorem był Kazimierz Przerwa-Tetmajer jest młodopolskim artystą, w którego twórczości dominuje dekadentyzm. Ma poczucie bezsensu działania. Bawi się z kobietami, jest sztuczny i niechętny do działania. Ten, który miał być wieszczem, okazał się marnym marzycielem, bez autentyczności.

**"Że nam oczy zaszyły mgłami;
Pieścimy się jeno snami".**

Motyw domu

Akcja toczy się w domu Gospodarza, w Bronowicach. Panuje w nim ład i porządek. Wystrój łączy przedmioty wiejskie, religijne i należące do inteligencji. Jego znaczenie jest symboliczne - to Polska, o której marzył Wyspiański.

**"Izba wybielona siwo, prawie błękitna, jednym szarawym tonem
półbłękitu obejmująca i sprzęty, i ludzi, którzy się przez nią
przesuną".**

Motyw małżeństwa

Małżeństwo Gospodarza i Gospodyni jest szczęśliwe. Trwa już 10 lat i widać, że mężczyzna szanuje żonę, konsultuje z nią wszystkie decyzje, mimo różnicy pochodzenia.

Małżeństwo Pana Młodego i Panny Młodej jest wynikiem chłopomani, co udowadniają wypowiedzi bohatera. Nie zna on życia na wsi, a zabraniając swojej siostrze tańczyć z drużbami demaskujewłasną niechęć do chłopów. Boi się ich, pamięta wydarzenia rabacji galicyjskiej.

"Wesele"

motywy w cytatach

Motyw dziecka

Isia mogła oglądać oczepiny, ale w zamian musiała kołysać niemowlę. Przegania przybyłego chochoła, jest odważna, nie boi się zjawy.

**„A, słomiany nygusie,
wynocha, paralusie!”**

Motyw inteligencji

Przybyli na wesele inteligenci
to ludzie niezdolni do działania.
Nie chcą jednoczyć się
z chłopami i stwarzają jedynie
pozory. Nie znają życia na wsi,
jest ona dla
nich ostoją ciszy
i spokoju.
Dziennikarz
lekceważy Czepca,
który wyraźnie
interesuje się
polityką, a Radczyni nie
ukrywa swego niezadowolenia
z wesela inteligenta i chłopki.
Inteligenci żyją marzeniami. Nie dorosli
do roli przywódcy narodu.
Szanowany Gospodarz oddaje złoty
róg Jaškowi i w ten sposób
rezygnuje z dowodzenia i szans
na odzyskanie niepodległości.

**"A, ja myślę, że panowie
duża by już mogli mieć,
ino oni nie chcą chcieć!"**

"Wesele"

motywy w cytatach

Motyw dóbr materialnych

Jasiek gubi złoty róg, gdy schylał się po czapkę z pawimi piórami - symbol materializmu. Gospodyni chowa złotą podkowę, żeby nikt inny jej nie znalazł.

"Miałeś, chamie, złoty róg, miałeś, chamie, czapkę z piór: czapkę wichler niesie, róg huk po lesie, o stał ci się ino sznur ostał ci się ino sznur"

Hetman pojawia się dzwoniąc monetami - symbol zdrady.

Motyw narodu, ojczyzny

Polacy są wyraźnie podzieleni i nie potrafią się zjednoczyć. Chłopi chcą walczyć, ale potrzebują przywódcy. Niestety inteligencja nie interesuje się sprawą narodową, jej przedstawiciele potrafią tylko mówić. Grupa ta jest uśpiona, co symbolizuje chocholi taniec.

"Wyście sobie, a my sobie, Każden sobie rzepkę skrobie"

"Wesele"

motywy w cytatach

Motyw snu

Pojawiające się w akcie II "osoby dramatu" - zjawy są odzwierciedleniem marzeń, stanu ducha bohaterów, do których przychodzą. Ich przybycie utrzymane jest w konwencji sny, a ich przyjście zapowiada chochoł..

**„Co się w duszy komu gra,
co kto w swoich widzi snach”**

Motyw tańca

W dramacie Wyspiańskiego jest symbolem narodowej bezsilności.

Finałowa scena chocholego tańca podkreśla zniewolenie Polaków ich niezdolność do walki o ojczyznę.

**"Tańczuj, tańczy cała szopka,
a cyś to ty za parobka?"**

Motyw historii

Dziad obserwuje weselników i nie wierzy w ich zjednoczenie. Według niego historia - wydarzenia rabacji galicyjskiej dzielą obie grupy społeczne.

**"Taka szopka,bo to nie kosztuje niepotaćować sobie raz:
jeden Sas, a drugi w las"**

O wydarzeniach tych wspomina także Pan Młody w rozmowie z Gospodarzem.

"Wesele"

motywy w cytatach

Motyw powstania

Wyspiański obala mit powstańca - kosyniera. Chłopi z jednej strony chcą walczyć, ale sami nie mają szans na zwycięstwo. Czepiec gromadzi chłopów, chce poderwać Gospodarza do walki, jednak gdy spotyka opór, grozi inteligencji.

**"Panowie, jakeście som,
jeżeli nie pójdziecie z nami,
to my na was - i z kosami!"**

Chocholi taniec symbolizuje odłożenie sprawy narodowej na później.

Motyw postaci fantastycznych

Na wesele chochoła zaprasza Pan Młody, potem chochoł zapowiada przybycie kolejnych zjaw.

**"Dla nas samych dość za wiele;
przyjdź, chochole, na Wesele!"**

Przybywające zjawy mają znaczenie symboliczne:

- Widmo to miłość romantyczna
- Stańczyk drwi z wewnętrznej niemocy Dziennikarza
- Rycerz podkreśla niemoc Poety
- Upiór uświadamia, że bunt chłopski jest nadal możliwy
- Wernyhora ma na celu porwać Polaków do walki

SŁONIK

KARTA PRACY

Dlaczego artyści sięgają po stylizację gwarową? Rozważ problem w odniesieniu do fragmentu "Weseła" i innego tekstu kultury.

"PANNA MŁODA
Buciki mom trochę ciasne.
PAN MŁODY
to zezuj, moja złota.
PANNA MŁODA
Ze sewcem tako robota.
PAN MŁODY
Tańcuj boso.
PANNA MŁODA
Panna młodo?!
Cóż ta znowu?! To ni možno.
PAN MŁODY
Co się męczyć? W jakim celu?
PANNA MŁODA
Trza być w butach na weselu".

"Wesele" S. Wyspiańskiego

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

S. Wyspiański, "Wesele"

<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/wesele.html>

Uwaga! Możesz odwołać się do "Chłopów" Reymonta. Dla ułatwienia zapoznaj się z frgamentem.

"Na zebnę ino nam iść, we świat... o mój Jezus, mój Jezus!... A jak te woły harowali i dnie... i noce... za parobków... a teraz co?... A Pan Bóg was pokarze za krzywdę naszą!... Pokarze... Całe sześć morgów zapisali... a te szmaty po matce... te paciorki... to wszystko... i la kogo to? La kogo?... La takiej świni! A żebyś pode płotem zdechła za krzywdę naszą, a żeby cię robaki roztoczyły, ty wywołoko, ty lakudro jedna, ty!...
— Coś powiedziała?... — zaryczał stary przyskakując do niej...
— Że lakudra i włók ten, to i cała wieś wie o tym... cały świat!... cały!...
— Wara ci od niej, bo ci ten pysk o ścianę rozbije, wara... — i jął nią trząść, ale już Antek przyskoczył i osłonił, i również krzyzczyć począł:
— I ja przywtórzę, że lakudra jest, włók, ja!"

"Chłopi" W. S. Reymonta

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

W.S. Reymont, "Chłopi" t.1

<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/chlopi-czesc-pierwsza-jesien.html>

**W jaki sposób w tekstach kultury ukazani są gospodarze?
Odwołaj się do fragmentu "Wesela" S. Wyspiańskiego, całości
dramatu oraz wybranego tekstu kultury.**

"GOSPODARZ

Duch! — przez Boga — Duch — miarkuję:
Ta noc była: dziwna jawa —
miałem gościa — kto przeczuje? —
Była na dusze obława. [...]
Mój bracie,
przyleciał Duch — ludzie moi!
Jeszcze w oczach, jak cień, stoi.
Przypominam, przypominam:
człowiek stary, z brodą siwą,
twarz owita w siwy włos,
w kożuchu ogromnym czerwonym
przyszedł tu. [...]
Wernyhora! — Wernyhora!
Obudziłem się ze snu —
kazał broń — broń kazał brać".

Józef Chełmoński - Bociany
domena publiczna
[https://pl.wikipedia.org/wiki/Bociany_\(obraz_J%C3%B3zefa_Che%C5%82mo%C5%84skiego\)#/media/Plik:J%C3%B3zef_Che%C5%82mo%C5%84ski_-_Bociany_-_01_\(MP_561_MNW\).jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Bociany_(obraz_J%C3%B3zefa_Che%C5%82mo%C5%84skiego)#/media/Plik:J%C3%B3zef_Che%C5%82mo%C5%84ski_-_Bociany_-_01_(MP_561_MNW).jpg)

**Gospodarz w "Weselu"
S. Wyspiańskiego**

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**Gospodarz w innym tekście
literackim, np. "Chłopach"
W. S. Reymonta.**

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**Gospodarz w tekście ikonicznym,
np. Józef Chełmoński - "Bociany".**

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....